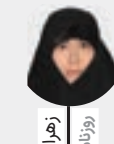

اینجا هدف فقط فتح قله نیست

گزارشی از گروه «طبیعت گردی رضوی» که برنامه‌های متفاوتی برای خانواده‌ها دارد

گزارش روز

زهره شاریهی

تصور بیشتر افراد این است که انجام کارهای مهم و رقم‌زدن اتفاقات بزرگ، منوط به امکانات و هزینه‌های آن چنانی است، اما واقعیت نشان می‌دهد که چه در امور فردی و چه اجتماعی، همیشه این‌طور نیست و نمونه‌های فراوانی وجود دارند که این قاعده‌دهنی را نقض کرده‌اند. راه دور نمی‌رویم. نمونه‌اش گروه «طبیعت گردی رضوی» که در همین شهر و ساده‌تر از آنچه فکرش را بکنیم، شکل گرفته است و حالا افتخار عنوان بزرگ‌ترین گروه طبیعت گردی خانوادگی مشهد را دارد. باورش شاید سخت باشد، اما پای صحبت با نی و مؤسس گروه که می‌نشینیم، همه اینها ما تمان پاسخ می‌گیرد.

۳۰ سال زندگی با طبیعت

حسین سلطانی با سی سال سابقه طبیعت گردی و تحصیلات علوم سیاسی که در نگاه اول ربطی به هم ندارند، در آستانه ورود به ششمین دهه زندگی‌اش اتفاقی مبارک را برای صدها خانواده مشهدی رقم زده است که ریشه در روزهای زیبای کودکی دارد: «همه دوران کودکی و نوجوانی‌ام در باغ‌ها و مزرعه‌های زیبای فردوس گذشت. به همین دلیل وقتی سال ۱۳۶۰ آرامش آن روزها را به من و خانواده‌ام برگردانگری داخل شهر، آرامش آن روزها را به من و خانواده‌ام نمی‌داد. این شد که به دامان طبیعت پناه بردیم و دیگر روند همیشگی‌مان شد. تا اینکه سال ۱۴۰۰ احساس کردم لازم است به مصداق پرداخت زکات علم، تجارب این همه سال طبیعت گردی را در اختیار دیگران هم بگذارم تا شناخت بیشتری از طبیعت داشته باشند و در صورت تمایل با ما همراه شوند. از این رو گروهی به نام «طبیعت گردی رضوی» در فضای مجازی ایجاد و مطالبی در این باره منتشر کردم. هسته اولیه گروه من و خانواده و شش نفر از دوستان بودیم، اما اکنون که در پیام‌رسان بله هستیم، گروه‌مان بیش از ۱۱۰۰ عضو فعال دارد.

ورود آزاد برای همه

گروه طبیعت گردی رضوی هیچ تبلیغ خاصی نداشته و فقط یک بار تجربه همراهی با برنامه‌های آن کافی است تا افراد پای ثابتش شوند و به دیگران هم معرفی‌اش کنند: «عضویت در گروه آزاد است و هیچ محدودیتی ندارد. فقط همان ابتدای ورود فرم عضویت پر می‌کنند. از کارگر و کارمند تا قاضی، وکیل، روحانی، پزشک متخصص، مهندس، نظامی، مسئولان نهادها و... در آن حضور دارند و اداره گروه هم بیشتر با خودم است. ولی بخش‌های جانبی گروه مثل کمیته فرهنگی، پشتیبانی و تدارکات و کتابخانه هر یک مسئولان خود را دارند. از لحاظ مالی نیز سعی ما بر این است که خودگردان باشیم. حتی شماره کارت اعلام شده هم مخصوص گروه است تا دخالی با مسائل مالی شخصی‌ام پیدا نکند.

از کوه و غار تا جاده‌های منتهی به حرم

از نوزاد تا خانم‌ها و آقایان بیش از هفتاد سال در حدود هشتاد برنامه‌ای که در این دو سال برگزار شده است شرکت کرده‌اند و می‌توان گفت گروهی خانوادگی با این ترکیب متنوع سنی و اجتماعی دست کم در مشهد نظیر ندارد. البته استقبال خانم‌ها بیشتر است. شاید چون طی هفته در خانه هستند، ولی آقایان مدام در رفت‌وآمدند. به همین نسبت، مقصد طبیعت گردی‌شان هم متفاوت است؛ از کوه‌ها تا ییلاقات و غارهای مشهد و استان؛ امکان گردش را بر اساس فصل‌های سال، وضع آب‌وهوا و مناسبت‌ها

انتخاب می‌کنیم؛ تابستان‌ها ییلاقات دارای آب و سایه مثل اطراف گلکان، ازغد و دهبار و زمستان‌ها مناطق گرم‌تر مانند کوبیر. در مناسبت‌ها نیز سعی می‌کنیم مکان مرتبط انتخاب کنیم. مثلاً در دهه آخر ماه صفر به جای طبیعت در مسیر زائران پیاده امام رضا^(ع) تا حرم پیاده‌روی کردیم، گردش‌شان همیشه برقرار است و تا حد امکان تعطیل‌بردار نیست. روند معمول، پنجشنبه و جمعه هر هفته است، اما اگر به هر دلیلی مانعی پیش آمد، طوری برنامه‌ریزی می‌کنند که در روز دیگری بین هفته جبران شود (به جز دهه اول محرم، ایام اربعین و نوروز). حتی در ماه مبارک رمضان هم تعطیلی ندارند و عصرها شروع به پیاده‌روی می‌کنند تا افطار را در طبیعت صرف کنند. طول مدت گردش هم به مقصد بستگی دارد.

اگر نزدیک باشد، صبح تا غروب و اگر دور و با امکانات باشد، دوروزه. هزینه حمل‌ونقل و مکان با کمترین میزان امکان‌پذیر و مشارکت خود اعضا، تأمین می‌شود و آموزش‌های لازم برای تهیه ملزومات، بستن کوله، شکل راه رفتن و... نیز توسط خود مدیر گروه در نهایت حوصله و مهربانی بیان می‌شود. درواقع تحصیل در رشته علوم سیاسی، علم و تجربه آقای سلطانی را برای سازمان‌دهی و راهبری موفق

گروه در کنار هم قرار داده و او معتقد است سازمان‌دهی و هم‌افزایی مردم در قالب تشکل هاست که به احیای ظرفیت‌ها و آسان‌شدن امور جامعه منتهی می‌شود.

یک تیر و چند نشان

پیاده‌روی در طبیعت، آن هم به صورت گروهی، یک تیر است و سه نشان؛ هم دور هم هستند، هم ورزش می‌کنند و هم از جاذبه‌های طبیعی لذت می‌برند. البته این مزایا به صورت عمومی در دیگر گروه‌های ورزشی نیز دیده می‌شود، اما گروه طبیعت گردی رضوی کار کرده‌ها و برکاتی فراتر از این‌ها دارد، هم برای اعضا و هم جامعه که مدیر کارکنسته گروه این گونه شرح می‌دهد:

متأسفانه بسترهای سالم برای طبیعت گردی خانواده‌نداریم از آنجا که شعار ما نشاط و تحرک خانواده به محرومیت طبیعت است، باید گفت اولین و مهم‌ترین ویژگی گروه که هر چه می‌گذرد بیشتر برای ما و مردم محسوس می‌شود،

امن و سالم بودن آن برای خانواده‌ها به ویژه برای بانوان است. در این سال‌های حضور در طبیعت، هم خودم مشکلات و حاشیه‌های زیادی در گروه‌های طبیعت گرد دیده‌ام و هم برخی اعضای گروه که سابقه حضور در چنین گروه‌هایی را دارند، از نزدیک شاهد این دست مسائل بوده‌اند و آن‌ها را ترک کرده‌اند. درواقع گروه طبیعت گردی که هم خانواده‌محور و هم هنجارمدار و سالم باشد، تقریباً وجود ندارد و این مسئله باعث شده است خانواده‌های زیادی از طبیعت گردی محروم بمانند، اما اینجا با اینکه

وضعیت خاصی برای حضور در گروه رضوی اعلام نکرده‌ایم و لینک گروه در دسترس همگان قرار دارد، همه اعضا خود را به رعایت ارزش‌ها و هنجارهای دینی و اخلاقی مقید می‌دانند. مثلاً درباره حجاب، بانوان گروه ثابت کرده‌اند با حفظ حجاب همه‌جا می‌توان حضور داشت و در فتح قله‌های شیرباد و شاه‌جهان نیز که گروه‌هایی از استان‌های مختلف حضور داشتند، فقط اعضای گروه ما محجبه بودند. برخی اعضا که شل حجاب بوده‌اند و وارد گروه شده‌اند، خودشان متوجه چارچوب‌های موجود شده‌اند و خود را تطبیق داده‌اند، اما تعداد کمی هم که نتوانسته‌اند، گروه را ترک کرده‌اند. سیگار کشیدن، مصرف دخانیات و مراودات خارج از عرف، از جمله خط‌قرمزهای ماست و در اوقات نماز هم توقف و نماز جماعت اقامه می‌کنیم.

وقتی گروهی با رعایت ارزش‌ها و هنجارها در طبیعت شرکت می‌کنند، خودبه‌خود بر دیگران اثرگذار است، چنان‌که بارها بازخوردهای اجتماعی حضور گروه‌مان در طبیعت را دیده‌ایم؛ از رهگذران گرفته تا دیگر گروه‌ها یا حتی مردم روستاهای مسیر که ابراز می‌کنند چه خوب است همه گروه‌ها یا خانواده‌ها با رعایت هنجارها در رفتار، پوشش و تعاملات به طبیعت بروند و از حضور افرادی که با خود حیوان به همراه دارند یا پوشش نامناسب دارند، ناراحت و آزرده‌خاطرند. حتی کوه‌پارک که رفته بودیم، نگهبان‌های پارک از حضور گروه ما خوش حال و معتقد بودند این دست برنامه‌ها سبب کاهش ناهنجاری‌ها و تقویت امنیت اجتماعی می‌شود.

تحرک و سلامتی

از آنجا که رکن اصلی کار ما تحرک داشتن برای حفظ سلامتی روح و جسم است، از اعضا خواسته‌ایم وسایل لازم برای پیاده‌روی امن را همراهشان بیاورند. بارها از اعضا شنیده‌ام که پس از چندبار حضور در طبیعت گردی، توانسته‌اند داروهایشان را قطع کنند و پزشکشان از بهبود وضعیتشان متعجب شده است. از طرفی خود را هیچمایی و تحرک داشتن به صورت گروهی، نوعی هم‌افزایی و انرژی مثبت ایجاد و انسان را قادر به کارهایی می‌کند که به تنهایی فکرش را هم نمی‌کند، مثل خانم‌هایی که در اوج تعجب در غارنوردی‌ها همپای مردها می‌آیند.

تقویت روحیه تعاون و همدلی

از قوانین گروه این است که حرکت افراد باید به گونه‌ای باشد که همیشه نفر آخر، نفر اول گروه را ببیند. به همین دلیل یک نفر جلودار و یک نفر مراقب داریم تا اگر کسی به هر دلیل جاماند، کمکش کند. در هر برنامه حدود دویست نفر شرکت می‌کنند و معمولاً مواردی مانند حمل‌ونقل، آشپزی و مداخلی با تشریک امکانات و توانمندی‌های اعضا تأمین می‌شود. صبحانه و ناهار را هم از منزل می‌آورند، اما گاهی مواد خام را با خود می‌آوریم و همگی غذاهایی مثل آش، آب‌گوشت و جوجه درست می‌کنیم.

ترویج ساده‌زیستی

برای تهیه ملزومات پیاده‌روی مانند کفش، کوله، لباس و باتوم که از قوانین گروه است، معمولاً پیشنهاد می‌کنیم به تدریج تهیه کنند تا کسانی که توان مالی خوبی ندارند، زیر فشار نباشند. درباره غذاهایی هم که با خود می‌آورند یا گروهی در طبیعت پخته می‌شوند، تأکید داریم که ساده و معمولی باشد و غذاهای خاص و گران را طی هفته در منزل استفاده کنند. حتی در بعضی مناطق که پرورش ماهی وجود داشت، با وجود اصرار برخی اعضا، برای ناهار ماهی نخریدیم تا افرادی که امکان خرید نداشتند، ابرویشان حفظ شود. برخی اعضا می‌گویند فکر نمی‌کردیم به این راحتی و با غذاهای ساده بشود به گردش رفت.

برنامه‌های فرهنگی؛ از هدیه‌ها و جشن‌ها تا کتاب‌گردی

اینجا هیچ کس تنها نیست و برای حل مشکلاتش می‌تواند روی هم گروهی‌ها حساب کند. زیرا آقای سلطانی با توجه به دیدگاه‌هایم، از رهگذران گرفته تا دیگر گروه‌ها یا حتی مردم روستاهای مسیر که ابراز می‌کنند چه خوب است همه گروه‌ها یا خانواده‌ها با رعایت هنجارها در رفتار، پوشش و تعاملات به طبیعت بروند و از حضور افرادی که با خود حیوان به همراه دارند یا پوشش نامناسب دارند، ناراحت و آزرده‌خاطرند. حتی کوه‌پارک که رفته بودیم، نگهبان‌های پارک از حضور گروه ما خوش حال و معتقد بودند این دست برنامه‌ها سبب کاهش ناهنجاری‌ها و تقویت امنیت اجتماعی می‌شود.

تحرک و سلامتی

از آنجا که رکن اصلی کار ما تحرک داشتن برای حفظ سلامتی روح و جسم است، از اعضا خواسته‌ایم وسایل لازم برای پیاده‌روی امن را همراهشان بیاورند. بارها از اعضا شنیده‌ام که پس از چندبار حضور در طبیعت گردی، توانسته‌اند داروهایشان را قطع کنند و پزشکشان از بهبود وضعیتشان متعجب شده است. از طرفی خود را هیچمایی و تحرک داشتن به صورت گروهی، نوعی هم‌افزایی و انرژی مثبت ایجاد و انسان را قادر به کارهایی می‌کند که به تنهایی فکرش را هم نمی‌کند، مثل خانم‌هایی که در اوج تعجب در غارنوردی‌ها همپای مردها می‌آیند.

تقویت روحیه تعاون و همدلی

از قوانین گروه این است که حرکت افراد باید به گونه‌ای باشد که همیشه نفر آخر، نفر اول گروه را ببیند. به همین دلیل یک نفر جلودار و یک نفر مراقب داریم تا اگر کسی به هر دلیل جاماند، کمکش کند. در هر برنامه حدود دویست نفر شرکت می‌کنند و معمولاً مواردی مانند حمل‌ونقل، آشپزی و مداخلی با تشریک امکانات و توانمندی‌های اعضا تأمین می‌شود. صبحانه و ناهار را هم از منزل می‌آورند، اما گاهی مواد خام را با خود می‌آوریم و همگی غذاهایی مثل آش، آب‌گوشت و جوجه درست می‌کنیم.

و از چشم‌انداز بزرگ‌ترین گروه خانوادگی شهر می‌گوید: «در کنار تداوم برنامه طبیعت گردی، در حال مطالعه الگوهای اقتصادی به عنوان پشتوانه مالی گروه هستیم تا امکان حضور خانواده‌های بی‌بضاعت و کم‌برخوردار نیز در گروه فراهم شود. همچنین گزارش فعالیت‌های گروه ثبت و ضبط می‌شود و در قالب تولیدات فرهنگی در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.»

با یک‌بار تجربه همه تردیدهایمان از بین رفت

در پایان بانوی سی‌ونه‌ساله‌ای که با وجود چهار فرزند، مسئول کتابخانه گروه و دست‌به‌قلم روایت طبیعت گردی نیز هست، ماجرای عضویت و برکات آن در زندگی‌اش را این گونه تعریف می‌کند: «فروردین ماه پارسال توسط یکی از دوستانم با گروه آشنا شدم، اما به علت مشغله و نبود شناخت لازم، چند روز بعد به گروه سر زدم و با همسرم به دقت مطالب و گزارش‌ها را بررسی کردیم. چون بچه کوچک داشتیم، فکر می‌کردیم طبیعت گردی برایمان سخت باشد و برای شرکت در برنامه‌ها تردید داشتیم. می‌گفتم چه لزومی دارد با گروه برویم که هم خودمان و هم دیگران آذیت شوند؟ خودمان هم می‌توانیم

به طبیعت برویم. اما سرانجام روز پیش از ماه رمضان دل را به دریا زدیم و در برنامه دره ارغوان شرکت کردیم که خیلی خوش گذشت و با دیدن مدیر و اعضای گروه و فضای امن و مثبت‌شان همه تردیدهایمان رفع شد و دیگر هر هفته پای ثابت برنامه‌ها شدیم.»

فقط گردش و سرگرمی نیست

مهتاب ابراهیمی، شادی و تفریح حلال، حضور در مکان‌های بکر و زیبا، آن هم در تجربه گروهی سالم و مدیر مؤمن و تحصیل کرده را از عوامل جذب‌شدن خود و خانواده‌اش به گروه طبیعت گردی رضوی معرفی و تأکید می‌کند: «این یک گروه فرهنگی است، نه فقط سرگرمی و طبیعت گردی. درواقع به یک بستر رشد برای خانواده‌ها تبدیل شده است و ما همه‌جا آن را به اطرافیانمان معرفی می‌کنیم. خیلی وقت‌ها در خانه که متوجه تغییرات اخلاقی یا رفتاری‌مان می‌شویم، با همسرم به یکدیگر یادآوری می‌کنیم که به دلیل تأثیر گروه و داشتن دوستان خوب است. بچه‌ها نیز آداب معاشرت، مسئولیت‌پذیری، نظم و دیگر مهارت‌های اجتماعی را در این بستر می‌آموزند و خیالمان از این بابت راحت است. به‌عنوان مثال خیلی دوست داشتیم پسرمان مکبر شود، اما چون مهارت‌های اجتماعی نداشت، این اتفاق نمی‌افتاد. ولی حالا مکبر گروه شده است. دخترم نیز خیلی به کتاب‌خوانی علاقه دارد. به همین دلیل در گروه طبیعت گردی رضوی، کتاب‌یار نوجوانان شده و خیلی خوش حال است.»

این یک گروه فرهنگی است، نه فقط سرگرمی و طبیعت گردی. درواقع به یک بستر رشد برای خانواده‌ها تبدیل شده است و ما همه‌جا آن را به اطرافیانمان معرفی می‌کنیم

عکس‌خبر

